

Gegeven de voortschrijdende integratie van de Belgische statistiek in de Europese statistiek en de veranderingen van het Belgisch statistische landschap in de afgelopen jaren heeft de Hoge Raad voor Statistiek (HRS) op de vergaderingen van 19 november 2020, 4 maart 2021 en 17 juni 2021 zich gebogen over de rol, de samenstelling en het functioneren van de HRS. Vertrekkend vanuit de bestaande wetgeving werden een aantal vaststellingen gedaan en adviezen geformuleerd voor een goede werking van de HRS.

1. De HRS is op de eerste plaats een forum waar producenten en gebruikers van openbare statistieken elkaar ontmoeten en van elkaar leren. Haar voornaamste taak bestaat erin te waken over de kwaliteit van de statistiekproductie in België.

Haar opdracht is vastgelegd in art.2 van het K.B. van 24 december 2004.

“De Hoge Raad voor de Statistiek brengt adviezen uit over alle voorstellen omtrent het statistisch beleid en de statistische werkzaamheden, de uitwerking van macro-economische rekeningen inbegrepen, voorgelegd door het Nationaal Instituut voor de Statistiek, het Instituut van de Nationale Rekeningen en door de Gemeenschaps- en Gewestregeringen.”

“Hij doet voorstellen met het oog op de uitwerking van alle statistieken die een algemeen belang vertonen en doet tevens suggesties die van aard zijn eenheid te scheppen in, of verbetering te brengen aan de statistische werken van de federale ministeriële Departementen, waarbij hij het advies van het coördinatiecomité volgt.”

“De federale ministeriële Departementen mogen geen nieuwe statistieken ondernemen, geen bestaande statistieken schorsen of wijzigen zonder voorafgaandelijk de Hoge Raad voor de Statistiek gehoord te hebben.”

Bij de evaluatie van de werking van de HRS hebben de aanwezige leden erop aangedrongen dat de HRS meer pro-activiteit aan de dag zou leggen. Het ontwerp van advies over de rol van statistieken en hun productie in tijden van gezondheids crisis (met doortrekking in een ruimere context) wordt als een zeer goed initiatief op dat vlak beschouwd.

De Hoge Raad voor de Statistiek kan ook een rol spelen in het bevorderen van de communicatie tussen alle statistiekinstanties waaronder de regionale statistiekinstanties en de daarmee samengaande doorstroming van informatie.

2. Het Bureau van de HRS heeft tot taak de werkzaamheden van de HRS te leiden en te organiseren. Sinds de oprichting van het Interfederaal Instituut voor de Statistiek (IIS) werd het Bureau niet langer samengeroepen omdat het Bureau geen functie meer heeft buiten het voorbereiden van de plenaire vergadering van de HRS. De secretaris en de voorzitter van de HRS leggen in overleg de agenda van de plenaire vergadering vast. Indien nodig of opportuun kan het Bureau nog worden samengeroepen. Elk lid van het Bureau kan een vergadering voorstellen wanneer hij of zij dit nuttig oordeelt (art. 12)

3. Ieder lid van de HRS heeft het recht om voorstellen in te dienen. Ze worden aan de voorzitter overgemaakt en in de volgende vergadering besproken. (art. 10) In het kader van een meer proactieve rol van de HRS worden de leden aangemoedigd om voorstellen in te dienen met het oog op de kwaliteitsverbetering van de Belgische openbare statistiek. De bijdrage uit het eigen werkveld en de eigen expertise is daarin een grote meerwaarde. De voorstellen hoeven echter niet beperkt te zijn tot het eigen werkveld, maar kunnen betrekking hebben op de uitwerking van alle statistieken die een algemeen belang vertonen.
4. Een belangrijk werkinstrument van de HRS zijn de werkgroepen die kunnen worden opgericht voor het onderzoek van bijzondere onderwerpen. Ze zijn een belangrijk instrument om de kwaliteit van de bestaande statistieken te verbeteren en een antwoord te geven op gedetecteerde nieuwe statistiekbehoeften.
5. Het is aangewezen om de vergaderingen van de HRS jaarlijks vooraf vast te leggen zodat de aanwezigheid van alle leden maximaal kan worden gewaarborgd. Indien nodig kan op elk moment een bijkomende vergaderdatum worden vastgelegd.
6. Naast de gewone vergaderingen is het goed om liefst éénmaal per jaar een reflectiemoment te voorzien dat inspirerend kan werken voor de Belgische openbare statistiek. Dit kan door een bijzondere tekst onder de aandacht te brengen of door een expert uit het binnen- of buitenland uit te nodigen.
7. De Hoge Raad voor de Statistiek werkt nauw samen met het Interfederaal Instituut voor de Statistiek (IIS). Het IIS houdt de HRS op regelmatige basis op de hoogte van haar activiteiten en kan de HRS om advies vragen. Het IIS kan vertegenwoordigers van de Hoge Raad van de Statistiek opnemen in de werkgroepen van het IIS of voorstellen doen tot het oprichten van gemeenschappelijke werkgroepen.
8. Ieder lid van de HRS krijgt bij zijn of haar aanstelling een documentatiemap met de samenstelling van de HRS, een overzicht van het Belgisch statistisch systeem en de relevante wetteksten m.b.t. de Belgische openbare statistiek